

DE DOOD VAN FRANCIS BACON

MAX PORTER BIJ DE BEZIGE BIJ

Verdriet is het ding met veren
Lanny

MAX PORTER

De dood
van Francis Bacon

Vertaald door
Saskia van der Lingen

2021

DE BEZIGE BIJ
AMSTERDAM

De twee citaten van John Berger bij nummer 1 zijn afkomstig uit *Portraits: John Berger on Artists*, red. Tom Overton, Verso, Londen, 2015.

Copyright © 2021 Max Porter
Copyright Nederlandse vertaling © 2021 Saskia van der Lingen
Oorspronkelijke titel *The Death of Francis Bacon*
Oorspronkelijke uitgever Faber & Faber, Londen
Omslagontwerp bij Barbara
Omslagillustratie © *Judith Beheading Holofernes*, Caravaggio. Palazzo Barberini, Rome. M. Flynn / Alamy Stock Photo
Vormgeving binnenwerk Aard Bakker
Druk Wilco, Amersfoort
Bindwerk Abbringh, Groningen
ISBN 978 94 031 3741 4
NUR 302

debezigebij.nl

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk van de Forest Stewardship Council (FSC®) mag dragen. Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Voorstudie

Niet-bestaand, potlood op papier, 15 × 10 cm

Heb ik dit getekend?

Omlijsting of bed, gat misschien raam, vlees misschien
vlak, niemand kijkt,

één lichaam liggend,

nog een, dat waakt.

Notitie voor mezelf maar nooit iets mee gedaan.

Beloof me dat je dit zult verstoppen.

Het lichaam op het bed gepind door ziekte.

Het lichaam van de verzorgster, keuzes.
Het lichaam van het schilderij, de balans opmakend.

Madrid.

Onvoltooid.

Stervende man.

Een

Olieverf op doek, 152 × 117 cm

Ga toch zitten.

Hopeloos perspectief, kin aangeplakt als een knoedel,
wang als een karbonade, maar het afgesneden witte
zeil van de kap en de manier waarop de onderarm
grenst aan de messcherp gesteven manchet bevallen
me wel.

Moet ik allemaal nog eens goed naar kijken.

Ga toch zitten.

Ik hoorde je wel, biggetje.

Hoepel op, fuet, armzalig broertje van de Catelaanse
zweep op de kom kikkererwten met knoflookolie.

Moedertjelief, zuster o Dios, Mercedes, mijn haar zit vast volkomen belachelijk.

Geen olie.

Ze klopt op het linnen heuveltje van mijn buik.

Honger, verstijf en versterf, elke gedachte aan bikken en bubbels.

De martelaar Edward of de schilder Francis?

Ze draait zich om en plotseling ziet het er tóch interessant uit, verdraaide nek, dikke lijn van bruine schaduw, dat is wat ik vanmorgen zag, wat aan mijn kop bleef knagen, bepaald onchristelijk, kleine bull's eye aan de deur onder een gebroken neus. Ik zou haar graag zien grommen. Een merkwaardige afgedekselde vertrouwdheid en de indruk van een teveel aan tanden, tanden tot achter in de keel, vandaar dat ze zo moet zitten, alsof ze voor me poseert, omdat ze anders die rijen tanden uitboert. Ik zou je graag zien grommen.

Sí.

Minotauromaquia.

Sí sí.

Mijn haar zit vast volkomen belachelijk, ik voel het pluizen, opgeblazen, alle lucht die ik niet meer heb zit in mijn haar. Geen olie.

Pluis. Bruis. Poeha zeg je. Lust.

Hou op. Luister. Niet zo ijdel.

Ik vraag haar naar Francis, en ik zeg Alsjeblieft.

Ze haalt een kloek boekwerk uit haar gezicht en breekt het open, alsof het van kraakporselein of lakwerk was, en we verdiepen ons in de details en ze likt haar vinger, ze likt de recht afgeknipte rand van het roze topje en zuigt likt peutert steekt haar vinger in het midden, vingerende ringen een onbeholpen Van Dyck taps toelopende mollige klokvorm met de ring die de ingeklemde figuur vastpint in de omgorde inkeping, die mij, die goed oplet, hindert. Te bleek.

Zuster Heb je pijn?

Francis Gewoon aan het werk. Doe iets aan die bungelende vinger met een lapje.

(Het is je bekend dat een zeventiende-eeuwse vinger tegen een twintigste-eeuws oog zal zeggen: Kijk hier eens naar, dit houten kistje, als ik mezelf tegen het deksel plaats en duw, zie dan hoe het geduldig strak door de gleuf glijdt, goeie genade ja, superverleidelijk, en je hebt mij echt niet nodig om je te vertellen hoe een gevonden beeld eruitziet.)

Snijdt haar vinger en houdt de snee open om aan mij te laten zien maar ik slaap en weiger haar stomme clichématige bloeddans met haar mee te dansen dus ze leest:

Bacon is een zeer opmerkelijk schilder maar niet van wezenlijk belang.

BOEIEN. Weet ik allang. Ik weet waar je mee bezig bent. Ze hangt tegen het plafond, in een

soort trapezeschommel of tuigje, gevlochten vleermuisvleugels, veilig buiten mijn bereik.

Dat deze schilderijen je niet loslaten komt eerder doordat Bacon zo briljant encsceneert dan doordat hij zo'n origineel kunstenaar zou zijn; en door hun ingedikte en hopeloos persoonlijke emotie.

Ach sodemieter op ouwe lelijkerd. Rien de tel que privé.

En het politieagentje rent op de camera af en wil een schreeuw geven, maar het beeld wordt stilgezet en daar zakt ze van het plafond boven het bed omlaag en tilt mijn ooglid op en zegt *niet van wezenlijk belang*, en terwijl het politieagentje weer op de camera afrent en een schreeuw lijkt te willen geven, wordt het beeld opnieuw stilgezet en weer ploft ze omlaag als een kapot gevaarte van zeildoek en picknickstoeltjes en tilt mijn ooglid op – met een klik laat het los van de oogbol – en zegt *hopeloos persoonlijk*, en daar is hij, alweer, de politieagent-van-vóór-de-schreeuw, op het punt van schreeuwen, met zijn petje op, en ik weet precies wat

dit is, ik ken het stap voor stap, het is aankomen bij een feestje, alweer, en het akelige gevoel dat je op onbekend terrein bent, alleen en opgelaten, druk doend alsof het je niet interesseert en beseffend dat meedoen het enige is wat erop zit, proberen wat energie uit je tenen te halen en daarvoor hebben we drank nodig en nog meer drank en ze tilt mijn ooglid op en zegt Tot later, lieve jongen.

Sí.

Intenta descansar.